

Woningbouwlocatie Weegbreestraat Soest

toetsing aan de Flora- en faunawet

colofoon

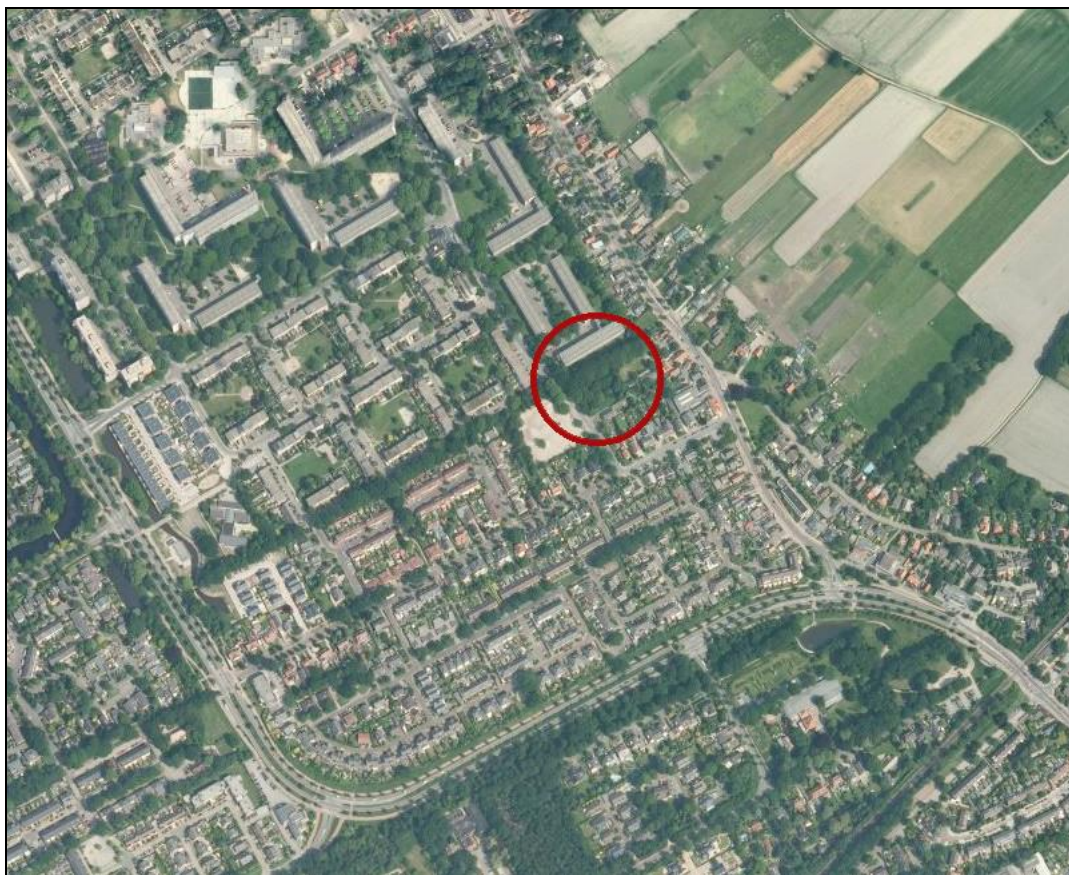
21 oktober 2008

- tekst	dr. A.J.M. Schenkeveld
- productie	bureau Schenkeveld
Vistraat 1, 4101 AC Culemborg
Telefoon: 0345- 534245, Fax: 0345-534028
Email: schenkeveldbureau@planet.nl
- opdrachtgever	De Alliantie Ontwikkeling BV, Soesterberg
- contactpersoon	ir. W. Noom van buRO, Amersfoort

Inleiding

De Alliantie Ontwikkeling B.V. te Soesterberg is van plan op een perceel aan de Weegbreestraat te Soest 8 nieuwe woningen te bouwen. Dit rechthoekig gebied wordt nu in beslag genomen door een achtererf en een groengebiedje (beukenrij langs noordelijke rand, singelbeplanting langs Weegbreestraat en verwaarloosde boomgaard achter huis aan Nieuweweg. De woningbouw past niet in het huidige bestemmingsplan. De gemeente Soest heeft daarom besloten om voorafgaande aan het nieuwe integrale bestemmingsplan een vrijstellingsprocedure (WRO, artikel 19, lid 2) te volgen. Ten behoeve van deze procedure wordt door buRO een ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

Volgens de huidige wetgeving moet elke ruimtelijke ingreep getoetst worden aan de Flora- en faunawet. Deze toets is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. Verder is het noodzakelijk dat voorafgaand aan het grondverzet en de bouwactiviteiten de beschermde soorten, die het plangebied als (deel)habitat gebruiken te inventariseren en bij gebleken schade en overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora en faunawet (F&f-wet) hiervoor ontheffing aan te vragen.

figuur 1: ligging plangebied (rood omcirkeld)

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt sedert 2002 de bescherming van een groot aantal planten- en diersoorten. Voor handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving moet ontheffing worden aangevraagd. Bij het aanvragen van een ontheffing moet de initiatiefnemer kunnen aantonen dat het maatschappelijk belang van de ingreep opweegt tegen de verwachten schade. Er worden 3 categorieën van bescherming (en daarmee toetsingskader) onderscheiden: streng beschermd – beschermd - algemeen. Om ontheffing te krijgen in het geval van streng beschermde soorten zal de initiatiefnemer moeten aantonen dat er geen alternatief is en er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Ontheffingsaanvraag

Een aanvraag dient altijd vergezeld te gaan van een uitgebreide onderbouwing, een zogenaamd projectplan. In het projectplan zijn een exacte beschrijving van het plangebied, een topografische kaart, een beschrijving van de omvang en aard van het initiatief, een natuurinventarisatie, een inschatting van de verwachte schade en per fase de gevolgen van de voorgenomen activiteit opgenomen. Deze notitie is te beschouwen als een voorzet voor een dergelijk projectplan en voldoet dus grotendeels aan bovengenoemde vereisten voldoen.

In deze notitie wordt onderzocht in hoeverre het opruimen van de beplanting, het grondverzet, de nieuwbouw en het nieuwe (woon)gebruik in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de F&f-wet en of

er dientengevolge ontheffing (ex art. 75 van de F&f-wet) van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd.

N.b. De ingreep wordt alleen getoetst aan wetgeving op het gebied van soortenbescherming. Gebiedsbescherming zoals o.a. vastgelegd in de nieuwe Natuurbeschermingswet (2005) is hier niet aan de orde, omdat het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied, Beschermde Natuurmonument Hilversums Wasmeer, meer dan 5 km ver weg ligt.

Methode

Op 3 oktober 2008 is het terrein bezocht om alle beschermde planten en dieren, die het plangebied en directe omgeving bewonen en gebruiken te inventariseren.

Daarnaast is in de literatuur gezocht naar gegevens over de verspreiding van bijzondere soorten in de (wijde) omgeving.

Natuurwaarde

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt waarschijnlijk in een smeltwatergeul aan de rand van de stuwwal van de Soestereng.

De stuwwal bestaat uit door het landijs in het Saalien schuin gezette grofzandige rivierafzettingen, opgestuwd vanuit het zuiden. De lagen liggen dakpansgewijs over elkaar heen. De helling is in het Weichselien afgevlakt door erosie en sedimentatie van bodemmateriaal (solifluctie). In het plangebied loopt een voormalige smeltwatergeul (droog dal), waarlangs het bodemmateriaal werd afgevoerd in westelijke richting. Dit materiaal is als puinwaaier afgezet aan de voet van de stuwwal. De overgang tussen stuwwal en puinwaaier ligt iets ten westen van de Weegbreestraat.

De terreinhoogte loopt af in westelijke richting van 6m +NAP op de Nieuweweg tot ca. 5 m +NAP ter hoogte van de Weegbreestraat. De bovengrond bestaat uit grindrijk zand. Het grondwaterniveau ligt ter plekke van het plangebied op 1,5 m +NAP (4 m -mv).

Op de topografische kaarten tussen 1855 en 1962 wordt het plangebied consequent als hoeve (aan de Nieuweweg) met boomgaard en moestuin aangeduid. Daarna is het gebied onderdeel geworden van de nieuwbouwwijk Smitsveen.

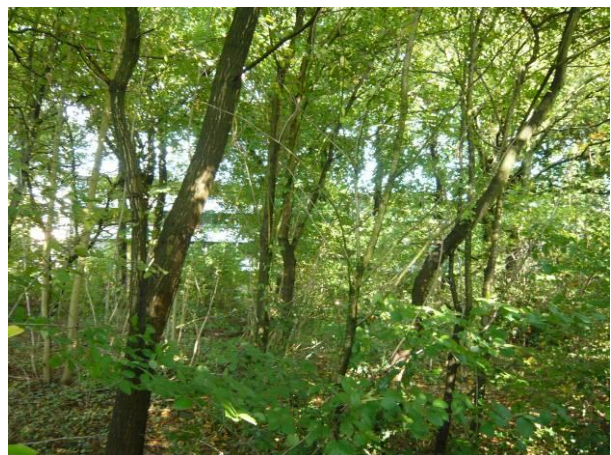
Op dit moment bestaat het plangebied uit een laagte, die aan de noordzijde wordt begrensd door een steilrand, waarop een dichte bomenrij van Beuk staat. De bomen hebben een diameter van 20-55 cm en een onderlinge plantafstand van 1-2 m. Waarschijnlijk betreft het een uitgegroeide haag.

De laagte bestaat aan de oostzijde uit een grazige vegetatie, waarin een dichte container staat. Het westelijk deel is begroeid met verspreide bomen, Zomereik, Gewone esdoorn en Ruwe berk met een diameter van 30-40 cm. Aan de westzijde wordt de laagte begrensd door openbaar groen bestaande uit een verspringende bomenrij van Gewone es en Zomereik met een diameter van 30-35 cm.

Aan de zuidzijde wordt de laagte begrensd door een steilrand met daarop enkele exemplaren Zomereik, een enkele appelboom en braamstruweel.

Grazige vegetatie aan oostzijde plangebied

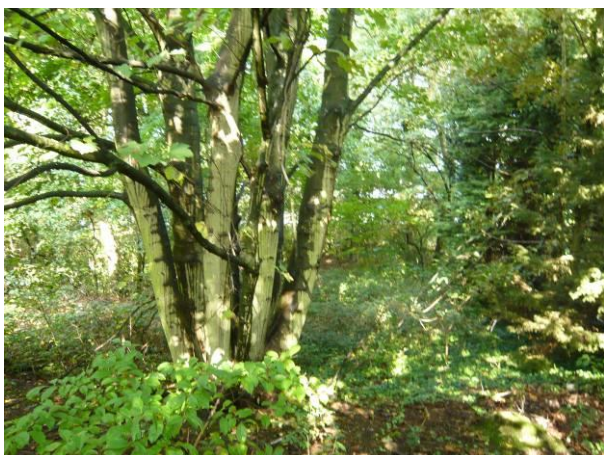
Houtachtige vegetatie aan westzijde plangebied

Flora

In het plangebied komen veel spontaan gevestigde wilde plantensoorten voor. Het betreft vooral grasland- en zoomplanten. De meer bijzondere hiervan zijn karakteristiek voor voedselrijk bos (Essen-lepenbos) zoals Hulst, Amerikaanse vogelkers, Klimop, Geel nagelkruid, Grote brandnetel, Akkerkool, Gewone vogelkers, Fluitenkruid, Brede stekelvaren, Vingerhoedskruid, Wilgenroosje, Gewone hennepnetel, Hondsdraf, Robertskruid, Taxus en Kleine maagdenpalm voor.

Kleine maagdenpalm is beschermd (categorie 1), maar hier adventief (= ooit door mensen als zaad of vegetatieve plant ingebracht).

Karakteristieke graslandplanten zijn Fioringras, Duizendblad, Kropaar, Gestreepte witbol, Scherpe boterbloem, Vijfvingerkruid. Deze soorten zijn specifiek voor voedselrijk/verstoord grasland (Zilverschoon-verbond).

Gewone esdoorn, Amerikaanse vogelkers, Klimop

Kleine maagdenpalm en Brede stekelvaren

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende (broed)vogelsoorten waargenomen: Ekster, Houtduif, Turkse tortel, Spreeuw, Merel, Kauw, Koolmees, Roodborst, Vink, Zwarte kraai.

In het plangebied zelf zijn (oude) nesten gevonden van Ekster, Merel, Winterkoning, Houtduif.

Alle hierboven genoemde vogelsoorten zijn streng beschermd. Houtduif is van 15 oktober tot 31 januari bejaagbaar. Ekster, Spreeuw, Zwarte kraai en Kauw mogen bij gebleken landbouwschade het hele jaar worden geschoten.

De databank van SOVON bevat over de periode 1995-2006 slechts de waarneming van 1 broedvogelsoort. Deze staat niet op de rode lijst van in Nederland bedreigde broedvogelsoorten of op de lijsten (bijlagen) van de Europese Vogelrichtlijn¹.

Zoogdieren

Er zijn in het plangebied geen sporen van zoogdieren anders dan Huiskat, Mol, Huisspitsmuis en Bruine rat aangetroffen. Hiervan zijn alleen Mol en Huisspitsmuis beschermd (categorie 1).

Uit de omgeving zijn zomerwaarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis². Gewone dwergvleermuis is gebouwbewonend. Ze hebben kraamkolonies in spouwmuren en achter boeiborden. Sommige vleermuissoorten zijn boombewonend. De meeste bomen in het plangebied zijn nog relatief jong (< 50 jaar), hebben geen grote holtes en zijn daarmee ongeschikt als verblijfplaats. In de beukenrij staan wel enkele oudere exemplaren met holtes. Deze fungeren mogelijk als verblijfplaats (balsplek/kraamkolonie). De beukenrij zet zich voort aan de overzijde van de Weegbreestraat. Hij kan daarom ook belangrijk zijn als geleiding langs (vaste) vliegroutes.

Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd (categorie 3).

Amfibieën en reptielen

Er zijn d.d. 3 oktober 2008 geen amfibie- of reptielsoorten gevonden. Het gebied is alleen geschikt voor algemene soorten als Gewone pad en Bruine kikker. Deze planten zich voort in de waterpartijen aan de westzijde van Smitsveen (op ca. 500 m van het plangebied).

¹ www.natuurloket.nl

² www.natuurloket.nl

De bijzondere reptielsoort van het betreffende kilometerhok 147-464, is waarschijnlijk Ringslang. In het Soesterveen zit een populatie van deze soort³. Ringslang is streng beschermd (categorie 3).

Vissen

Er is geen water en dus ook geen waterfauna in het plangebied.

Ongewervelde dieren

Er is d.d. 3 oktober 2008 van de soortengroepen dagvlinders, libellen en sprinkhanen alleen Klein koolwitje waargenomen. Van de soortengroepen mieren en spinnen zijn wel vertegenwoordigers aangetroffen. Deze groepen bevatten geen beschermde soorten.

In de wijdere omgeving van het plangebied (kilometerhok 147-464) komen voor zover bekend geen beschermde ongewervelde diersoorten voor⁴. Wel is er in de periode 1995-2006 een bedreigde dagvlindersoort gezien. Waarschijnlijk is dit een zwerver als Koninginnepage of Rouwmantel.

Conclusie

Het plangebied heeft voor zover met 1 veldbezoek is vast te stellen een beperkte natuurwaarde.

De in het gebied aanwezige (beschermde) plant- en diersoorten zijn algemeen. In totaal zijn 10 beschermde vogel-, 2 beschermde zoogdier-, en 1 beschermde plantensoorten aangetroffen. Buiten de broedvogelsoorten behoren alle beschermde soorten tot categorie 1 (=algemeen).

Het is niet helemaal uit te sluiten dat de beukenrij in de zomer door vleermuizen gebruikt wordt als verblijfplaats of vaste vliegroute.

Discussie

De ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van 8 woningen (zie figuur 2).

figuur 2: ontwerp woningen Weegbreestraat op ondergrond luchtfoto

De planlocatie heeft een oppervlakte van ca. 32 are. Hier worden 8 woningen gerealiseerd.

³ Heijkers, D. e.a., 2004: Actieplan Kamsalamander en Ringslang Gelderse vallei en Eemvallei; Natuurbalans, Nijmegen.

⁴ www.natuurloket.nl/

De belangrijkste ecologische gevolgen van het initiatief hangen samen met het opruimen van de beplanting (1), het bouwrijp maken (2), de nieuwbouw (3) en het veranderd gebruik (wonen i.p.v. groen en erf)(4).

- Ad 1) De vitaliteit van de huidige beplanting is redelijk tot goed. De meeste bomen en struiken zullen worden weggehaald. Hierdoor verdwijnt de habitat van een aantal algemene bosplantensoorten. Ook de in het gebied aangetroffen broedvogelsoorten zullen zich niet kunnen handhaven. Om geen directe schade te veroorzaken is het belangrijk dat de struiken en bomen buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) geruimd worden. De rij met een twintigtal exemplaren Beuk zal worden gespaard. Deze zal wel moeten worden opgekroond. Op termijn zal de rij ook gedund moeten worden. Voor bovengenoemde werkzaamheden zal een onderhoudsplan moeten worden opgesteld. Te rigoureuze maatregelen kunnen de bomen schaden (schorsbrand !!). Uiteindelijk zal voor 8 exemplaren Zomereik, 1 ex. Ruwe berk, 2 ex. Gewone esdoorn en 5 ex. Gewone es een kapvergunning moeten worden aangevraagd. Deze hebben een diameter groter dan 25 cm (op een hoogte van 1,3 m).
- Ad 2) Bij het bouwrijp maken verdwijnen de verblijfplaatsen van een aantal algemeen beschermde zoogdiersoorten als Huisspitsmuis en Mol. Voor algemeen beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ingrepen sedert 2005 een vrijstelling. Hiervoor hoeft dus geen ontheffing worden aangevraagd.
- Ad 3) Tijdens de bouw treedt door lawaai, bouwlampen en uitstoot van vervuilende stoffen verstoring van de natuur in de omgeving op. De omvang hiervan is beperkt en reikt zeker niet tot de (beschermde) natuurgebieden in de omgeving.
- Ad 4) Het veranderde gebruik (van groen en erf naar wonen) betekent een toename van het aantal (auto)bewegingen (ca. 40). Ook de verstoring door licht en lawaai neemt toe. Beide veranderingen zijn echter gering en hebben geen of nauwelijks betekenis voor beschermde diersoorten in de omgeving. Het woongebruik en de daarmee samenhangende uitstoot van milieubelastende stoffen is door de geconcentreerde bebouwing kleiner dan die van een gemiddelde nieuwbouwwijk.

Conclusie

Het opruimen van de beplanting, het grondverzet, de nieuwbouw en het woongebruik hebben beperkte ecologische gevolgen. De in het plangebied en omgeving aanwezige beschermde wilde planten- en diersoorten worden in geringe mate geschaad. Door enkele mitigatiemaatregelen te treffen komt de gunstige staat van instandhouding van de betreffende populaties niet onder druk te staan.

Er zullen bij de werkzaamheden geen algemene verbodsbepalingen (artikel 9 t.m.12) van de Flora- en faunawet worden overtreden, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Wel gelden er enkele randvoorwaarden voor bovenstaande conclusie. Deze zijn:

- De struiken en bomen worden buiten het broedseizoen (15 maart- 15 juli) gerooid.
- De beukenrij blijft staan.
- In het kader van de herplantplicht worden dezelfde boomsoorten teruggezet als weggehaald, t.w. Zomereik, Gewone es, Gewone esdoorn, Ruwe berk. Deze 16 stuks worden bij voorkeur betrokken van een kweker, die werkt met autochtoon materiaal.
- De buitenverlichting is beperkt in tijd (tot 24.00 uur) en bestaat alleen uit enige korte lichtpalen bij de oprit en de ingang van de woning. De lichtbundels zijn naar boven afgeschermd.

Verder wordt het volgende aanbevolen:

- Op grond van een boomtechnisch onderzoek wordt een onderhoudsplan opgesteld voor de groenstrook tussen flat en nieuwbouw. Het doel is de goede beuken voldoende ruimte te geven om verder uit te groeien.
- Onderdeel van dit onderzoek is ook de ecologische waarde van de strook, de betekenis voor vleermuizen en hollenbroeders in het bijzonder verder in beeld te brengen.